

7/14188

**T.C.
GÜMRÜK VE TİCARET BAKANLIĞI**

Sayı : 69602026-610- /18
Konu : Soru Önergesi (7/14188)

18/01/2013

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İlgi: TBMM Başkanlığının 24/12/2012 tarihli ve A.01.0.KKB.0.10.00.00-99574 sayılı yazısı.

İlgide kayıtlı yazıları ekinde alınan, Hatay Milletvekili Sayın Av. Mevlüt DUDU tarafından tevcih edilen 7/14188 sayılı yazılı soru önergesinin cevabı hazırlanarak ekte sunulmuştur.

Bilgilerinizi ve gereğini arz ederim.

Hayati YAZICI
Bakan

Ek: Soru önergesi cevabı (4 sayfa)

T.C.
GÜMRÜK VE TİCARET BAKANLIĞI

Hatay Milletvekili Sayın Av. Mevlüt DUDU'ya ait 7/14188 Sayılı Yazılı Soru Önergesine İlişkin Cevaplar:

1-6) Bakanlığımın, Türkiye'nin dış ticaret politikasını belirleyici değil uygulayıcı birimi olduğu göz önüne alındığında; konunun sadece teknik açıdan değerlendirilmesi sonucu; 2011 ve 2012 (01/01/2012-30/11/2012 tarih aralığında- geçici) yıllarında, Suriye ile beyanname kapsamında gerçekleştirilen toplam ihracat ve ithalat işlemlerine ilişkin Bakanlığım web sayfasından derlenen veriler ile adı geçen ülkeye sınır ticareti kapsamında 2011 ve 2012 (geçici) yıllarında gerçekleştirilen ithalat ve ihracat işlemlerine ilişkin olarak Gümrük Veri Ambarı Sisteminden tüm gümrük işlemleri tanımlanmış beyannameler üzerinden, 04/01/2013 tarih ve saat 10:25 itibarıyla yapılan sorgulama neticesinde elde edilen veriler aşağıda sunulmuştur .

ÜLKE BAZINDA DIŞ TİCARET İSTATİSTİĞİ (İTHALAT - İHRACAT)

Rapor tarihi:04.01.2012

ÜLKE	YIL	2011	2012
SURİYE	İHRACAT	1.609.861.216	460.506.654
SURİYE	İTHALAT	336.646.450	65.698.234

Not: GTB ve TÜİK Web sayfasından elde edilmiştir.

SINIR TİCARETİ BAZINDA DIŞ TİCARET İSTATİSTİĞİ (İTHALAT - İHRACAT)

1.Bordro Tarihi: '01/01/2011', 2.Bordro Tarihi: '31/12/2012',

1inci Alt Rejim Kodları: 'STEX, STIM', 2nci Alt Rejim Kodu: 'STEX, STIM', 3üncü Alt Rejim Kodu: 'STEX, STIM'

AN Hariç: '%AN%', TR Hariç: '%TR%',

İth.(I) / İhr.(E) Belirteci		İTHALAT				İHRACAT	
YIL		2011		2012		2011	
	TCGB Gümrük İdaresi Adı	Toplam Net Ağırlık (Kg)	Toplam İstatistiki Kıymet (\$)	Toplam Net Ağırlık (Kg)	Toplam İstatistiki Kıymet (\$)	Toplam Net Ağırlık (Kg)	Toplam İstatistiki Kıymet (\$)
	AKÇAKALE GÜMRÜK MÜDÜRLÜĞÜ	236.340	107.637	0	0	0	0
	KARKAMIŞ GÜMRÜK MÜDÜRLÜĞÜ	17.400	60.713	0	0	0	0
	CİLVEGÖZÜ GÜMRÜK MÜDÜRLÜĞÜ	4.284.960	554.528	25.100	1.012	47.800	6.692
	ESKİ NUSAYBİN GÜMRÜK MÜDÜRLÜĞÜ	49.850	32.225	0	0	1.038.579	96.843
TOPLAM		4.588.550	755.103	25.100	1.012	1.086.379	103.535

Mezkur verilerin incelenmesinden de görüleceği üzere; 2011 yılında, Ülkemizden Suriye'ye 1.609.861.216.-\$'lık ihracat, aynı yıl itibarıyla Suriye'den Ülkemize ise 336.646.450.-\$'lık ithalat gerçekleştirilmiştir. Dolayısıyla 2011 yılı itibarıyla iki ülke arasındaki toplam dış ticaret hacmi 1.946.507.666.-\$ olarak gerçekleşmiştir. Bir başka ifadeyle, 2011 yılı itibarıyla iki ülke arasındaki toplam dış ticaret verileri baz alındığında, iki ülke arasındaki dış ticaret hacmi, soru önergesinde belirtildiği gibi "...yıllık 2,5 milyar dolar..." değil; "1.946.507.666.-\$" dir. Ayrıca; soru önergesinin ilk sorusunda "...Türkiye'nin yıllık 2,5 milyar dolarlık resmi ticaretini, ayrıca günübirlik ticaret ve sınır ticaretinden oluşan 5 milyar dolarlık ticaret hacmini sınırladığının..." ibarelerine yer verilmektedir. Halbuki; yukarıdaki tablodan da görüleceği üzere, Suriye ile olan sınır ticareti kapsamındaki ihracatımız 2011 yılında "103.535.-\$" iken; 2012'de bu kapsamda ihracatımız olmamıştır. Sınır ticareti kapsamındaki ithalatımız ise, 2011 yılında "755.103.-\$" iken; 2012 yılında "1.012.-\$" olarak gerçekleşmiştir. Dolayısıyla; her ne kadar Suriye'deki durum sebebiyle anılan ülke ile sınır ticareti kapsamındaki ticaretimizde bir düşüş olsa da; mezkur önergede iddia edildiği gibi milyar dolarlık bir ticaret söz konusu değildir.

Hatay, Gaziantep, Kilis, Şanlıurfa, Mardin ve Şırnak illerinde 2012 yılında açılan ve kapanan esnaf ve sanatkâr sayıları aşağıda belirtilmiştir.

2012	Hatay	Gaziantep	Kilis	Şanlıurfa	Mardin	Şırnak	Toplam
Açılan	3.693	3.710	349	4.138	1.525	515	13.930
Kapanan	1.024	609	142	290	489	69	2.623

Kapanan Esnaf ve Sanatkarların Kapatma Sebepleri

	Hatay	Gaziantep	Kilis	Şanlıurfa	Mardin	Şırnak
Ölüm	4	8	20	2	5	-
Araç Bilgisi Olmayanlar	-	3	-	-	-	1
5362 sayılı Yasaya Göre	-	5	4	-	1	-
Potansiyel Vergi Numarasına Sahip Olanlar	-	1	-	1	-	-
Şoför	-	2	-	3	-	-
Mesleği Terk Edenler	538	398	61	241	241	29
İl Dışına Çıkanlar	1	-	3	2	1	-
Tacir Olma	1	-	-	2	-	1
Devir	-	-	-	2	-	-
Diğer	480	194	54	37	241	38
TOPLAM	1.024	611	142	290	489	69

Suriye'de yaşanan olaylar nedeniyle Cilvegözü, Öncüpınar, Karkamış ve Akçakale Hudut Kapılarında verilmekte olan gümrük hizmetleri, yeniden planlanmış ve bazı gümrük işlemlerine yönelik sınırlamalarda bulunulmuştur. Zira; vatandaşlarımızı, Suriye'de karşılaşılabilecekleri muhtemel tehlikelerden korumak, can ve mal güvenliklerini sağlamak amacıyla, Suriye'ye seyahatlerin kısıtlanması gerektiği; bu nedenle yukarıda sözü edilen kara kapılarından Türk vatandaşlarının yolcu olarak veya ticari amaçla çıkışlarının durdurulmasının önem arz ettiği sonucuna varılmıştır.

Bununla birlikte; yolcu geçişleri için Yayladağı Hudut Kapısında hizmet verilmeye devam edilmektedir. Ayrıca, mevcut durum itibarıyla, Suriye'ye açılan Cilvegözü, Öncüpınar, Karkamış ve Akçakale kara hudut kapılarımız, Kızılay başta olmak üzere bazı vakıf ve dernekler aracılığıyla gönderilen insani yardım malzemelerinin; Suriye vatandaşlarının ihtiyaçlarının karşılanmasına yönelik olarak, nihai varış noktası Suriye olan nihai tüketime ve kullanıma konu olacak ürünlerin çıkış gümrük hizmetleri yapılabilmektedir.

Diğer taraftan, alınan bahse konu önlemlerin ticari hayatta etkilerinin olabileceği mümkün olmakla birlikte; sadece kâr elde etme güdüsüyle insanımızın can ve mal güvenliğini tehlikeye atmanın da rasyonel sonuçlar doğurmayacağı aşîkârdır.

Türkiye ile Suriye arasındaki ticaret ve bu ticaretin Suriye'de yaşanan olaylar öncesinde düzenli bir şekilde artması Bakanlığım açısından önem taşımakta ve söz konusu ticaretin daha kolay yapılabilmesi ve daha ileri seviyelere çıkarılabilmesi için tüm çabalar gösterilmekteydi. Bununla birlikte Suriye, ikili ticaretin ötesinde, Türk ihraç ürünlerinin Kuzey Afrika ve Körfez ülkelerine sevkîyatında en önemli güzergâh durumundadır. Suriye'de yaşanan karışıklıklar sonrasında bu güzergâhın güvenlik sorunları nedeniyle kullanılamaz hale gelmesi üzerine, ülkemiz ile Mısır arasında Ro-Ro hatlarının kurulmasının yanı sıra ihraç ürünlerinin Irak üzerinden Körfez ülkelerine gönderilmesi de bir alternatif olarak gündeme gelmiş ve bu çerçevede Irak ile aramızda halen bir adet olan hudut kapısı sayısının artırılması için Irak tarafı ile çalışmalar başlatılmıştır.

Öte yandan; konuyla ilgili olarak Ekonomi Bakanlığı'ndan alınan bilgilerde;

√ Firmalarımızın karşılaştığı sorunları ve uğradıkları zararları tespit etmek üzere Bakanlıkları bünyesinde, "Suriye İzleme Masası"nın kurulmuş olduğu ve firmalardan gelen bilgiler doğrultusunda firma sorunlarının İzleme Masası tarafından yakından takip edildiği,

√ İhracatçı firmalarımızın yaşadığı mağduriyetlerin azaltılabilmesi adına Bakanlıkları tarafından yürütülen alternatif güzergâhlar çalışması sonucunda, Mısır ve Lübnan alternatif güzergâhlarının tesis edildiği ve bu kapsamda, Taşucu-Tartus (Suriye) Ro-Ro Hattı'nın 30/07/2012 tarihi itibarıyla faaliyete başladığı, söz konusu tarihten bu yana, toplam 3.406 Türk TIR'ı, anılan Ro-Ro hattını kullanarak Türk ihraç ürünlerini Suriye'ye taşıdığı belirtilmektedir.

Ayrıca Suriye'de meydana gelen olaylara bağlı olarak, ülkemizin Körfez ve diğer Ortadoğu ülkelerine yönelik ticaretinin kesintisiz olarak sürdürülmesi ve başta Hatay, Gaziantep, Mardin, Şanlıurfa ve Batman illerinin ekonomik ve sosyal sorunlarının asgariye indirilmesi amaçlarıyla; İskenderun Limanı'nın yanı sıra, Mersin ve Taşucu Limanlarından da Mısır ve Ürdün'e Ro-Ro seferleri başlatıldığı, söz konusu hatların da düzenli olarak çalıştığı belirtilmektedir.

Bununla birlikte; konu çerçevesinde, yine anılan Bakanlıkça bildirilen ve firmalarımızın mağduriyetlerinin azaltılabilmesi adına gerçekleştirilen diğer çalışmalara aşağıda yer verilmiştir.

√ Suriye'deki olaylar nedeniyle zarara uğramış firmalarımızın tahakkuk aşamasındaki vergi borçları ile 6111 sayılı Kanun kapsamında geçmişten gelen vergi borçlarının mücbir sebep çerçevesinde ertelenmesi imkânı, Ekonomi Bakanlığınca sağlanan koordinasyon neticesinde getirilmiştir.

√ Suriye'de faaliyette bulunan işverenlerimizin bu ülkedeki işyerlerinden kaynaklanan Sosyal Güvenlik Kurumu (SGK) prim borçları ile aynı işverenlerimizin Türkiye'de bulunan diğer işyerlerinden kaynaklanan SGK prim borçlarının mücbir sebep çerçevesinde ertelenmesi imkânı getirilmiştir.

√ Yurtdışı Müteahhitlik Hizmetleri Köprü Kredisi Programı kapsamında, Suriye'de iş yapan müteahhitlik firmalarına 25 milyon ABD Dolarına kadar 1,5 yıl geri ödemesiz olmak üzere, 3 yıl vadeli TL veya döviz kredisi kullanma imkânı getirilmiş, ayrıca, kredi karşılığında talep edilen banka teminat mektubu tutarlarında 24/04/2012 tarihinden itibaren indirimine gidilmiştir. Söz konusu değişikliğin, Suriye'deki alacakları için köprü finansmanına başvuracak müteahhitlik firmalarına gerekli teminat mektubunun temininde kolaylık sağlayacağı düşünülmektedir.

√ Suriye'ye ihracat taahhüdüyle kullanılmış, halen kredi riski açık kısa vadeli ihracat kredileri (Reeskont Kredisi hariç) ile Suriye'ye yapılan uluslararası taşımacılık hizmetleriyle taahhütleri kapatılacak halen riski açık "Uluslararası Nakliyat Pazarlama Kredileri"nin gelecek vadelerinin, talep edilmesi halinde, teşvik mevzuatında öngörülen sürelerle bağlı kalmak üzere uzatılmasına imkân sağlanmıştır.

√ Bankalarca Kredilerin ve Diğer Alacakların Niteliklerinin Belirlenmesi ve Bunlar İçin Ayrılacak Karşılıklara İlişkin Yönetmelikte Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik" 21/09/2012 tarihinde Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe girmiş olup getirilen düzenleme ile firmalarımız Suriye ile ilgili olarak almış oldukları kredileri çok daha uygun koşullarda yapılandırma imkanına kavuşmuşlardır. Ayrıca, yeniden yapılandırma kapsamında ilave kredi kullandırılması halinde bu krediler için özel karşılık ayrılması da bankaların ihtiyarına bırakılmıştır.

Öte yandan; konuyla ilgili olarak Ulaştırma, Denizcilik ve Haberleşme Bakanlığı ile de irtibata geçilmiş olup anılan Bakanlıkça bildirilecek ilave görüşler, bilahare tarafınıza iletilecektir.